

Åsa Larssonová Sluneční bouře

Byl večer...

a bylo jitro, den první

KDYŽ VIKTOR STRANDGÅRD UMÍRÁ, není to vlastně poprvé. Leží na zádech v kostele Božího pramene a hledí vzhůru ohromným střešním oknem. Jako by mezi ním a temným zimmím nebem nahoře nebylo nic.

Blíž už se člověk těžko dostane, napadne ho. Cestou do kostela na kopci na samém konci světa je nebe tak blízko, že téměř stačí natáhnout ruku a dotknout se ho.

Severní záře se vine nocí tam venku jako drak. Hvězdy a planety musí ustoupit té obrovské příšeře z jiskřivého světla, která si pomalu razí cestu po nebeské klenbě.

Viktor Strandgård její putování sleduje pohledem.

Jsem zvědavý, jestli zpívá, napadne ho. Jako osamělá velryba pod mořskou hladinou.

A jako by k ní jeho myšlenky dolehly, na okamžik se zastaví. Přeruší svou nevyhnutelnou cestu. Pozoruje Viktora Strandgård chladnými mrazivými očima. Protože, jak tam tak leží, je opravdu krásný jako nějaká ikona. Tmavá krev jako svatozář kolem dlouhých plavých kadeří svaté Lucie. Nohy už necítí. Chce se mu spát. Nic ho nebolí.

Zvláštní, že myslí na svou minulou smrt, když se dívá drakovi do očí. Tenkrát koncem zimy sjížděl na kole z dlouhého kopce na křižovatku ulic Adolfa Hedina a Hjalmara Lundbohma. Šťastný a vykoupenny, s kytarou na zádech. Vzpomíná si, jak se mu jedno kolo bezmocně smýklo po ledu, když se zoufale pokoušel brzdit. Jak ji uviděl přijíždět zprava, ženu v červeném autě značky Fiat Uno. Jak se na sebe podívali, ten výraz vzájemného poznání v očích, teď se to stane, po ledové klouzačce vstříc smrti.

S tím obrazem před očima Viktor Strandgård podruhé v životě umírá. Kroky se blíží, ale on už je neslyší. Oči nemusí ještě jednou spatřit lesklý nůž. Leží na podlaze kostela jako prázdná schránka, když ho probodává. Znovu a znovu. A drak se opět lhostejně vydá na cestu po nebeské klenbě.

Pondělí 17. února

REBECKU MARTINSSONOVOU vzbudilo vlastní prudké nadechnutí, když jí tělem projel záchvěv úzkosti. Otevřela oči do tmy. Přesně v tom stadiu mezi snem a bděním ji přepadl silný pocit, že v bytě někdo je. Tiše ležela a naslouchala, ale slyšela jenom, jak se jí srdce v těle chvěje jako vystrašený zajíc. Prsty zašmátala po budíku na nočním stolku a nahmatala malý vypínač lampičky. Tři čtvrtě na čtyři. Šla si lehnout před čtyřmi hodinami a probudila se už podruhé.

To bude tou prací, řekla si. Moc pracuju. Proto mi myšlenky v noci pádí jako splašení koně.

Bolela ji hlava a za krkem. Musela ve spánku zatínat zuby. Nejlepší bude se vyhrabat z postele. Zabalila se do deky a šla do kuchyně. Nohy si samy našly cestu, ani nemusela rozsvěcet. Zapnula kávovar a rádio. Rozhlasová znělka s Bellmanovou melodií *Bouře a vlny se utiší* hrála pořád dokola jako jednotvárná litanie, zatímco se sprchovala a kávovarem protékala voda.

Dlouhé vlasy musí uschnout samy. Pila kávu a přitom se oblékala. O víkendu si vyžehlila oblečení na celý týden a pověsila ho do skříně. Teď bylo pondělí. Na ramínku na pondělí visela krémová halenka a tmavomodrý kostým značky Marella. Přičichla si k včerejším punčochám, ještě ujdou. Na nártu byly trochu vyboulené, ale když je natáhne a zahrne pod chodidlo do boty, nebude to vidět. Prostě si jen boty nesmí celý den sundat. Nevadilo jí to, na spodní prádlo a punčochy by měl člověk dbát, když má důvod se domnívat, že se bude před někým svlékat. Spodní prádlo měla seprané a zašedlé.

Za hodinu už seděla u počítače v kanceláři. Hlavou jí proudil text jako horský pramen, rukama dolů a ven prsty, které letěly po klávesnici. V práci si mysl odpočinula. Ranní pocit nechuti byl pryč, jako by ho odvál vítr.

To je zvláštní, napadlo ji. Spolu s ostatními mladými právníky naříkám a skuhrám, jak mě ta práce ničí. Ale když pracuji, cítím klid. Téměř štěstí. To jen když nepracuji, zachvátí mě úzkost.

Světlo z pouličních lamp jen obtížně pronikalo velkými špaletovými okny. Dosud šlo ve zvucích zvenku rozlišit jednotlivá auta, ale už brzy se ulice naplní dutým dopravním hlukem. Rebecka se na kancelářské židli zaklonila a klikla na ikonku pro tisk. Venku na chodbě pod zhasnutými světly se probudila tiskárna a přijala první dnešní objednávku. Pak se dveře na recepci zase otevřely. Povzdechla si a podívala se na hodinky. Za deset minut šest. Se samotou byl konec.

Nebylo slyšet, kdo přišel. Měkké koberce na chodbě všechny kroky tlumily, ale za chvíli se dveře k ní do kanceláře otevřely.

„Neruším?“

Byla to Maria Taubeová. Vrazila do dveří bokem a v každé ruce se snažila udržet hrnek kávy. Rebecčinu vytištěnou zprávu pevně svírala v podpaždí.

Obě ženy pracovaly jako čerstvé advokátky se specializací na daňové právo v advokátní firmě Meijer & Ditzinger. Kancelář byla v nejvyšším patře krásné budovy z přelomu století na ulici Jarla Birgera. Po celé chodbě se táhly ručně tkané perské koberce a na nich sem tam stály bytelné pohovky a křesla potažená příjemně měkkou kůží. Ze všeho kolem dýchala zkušenost, vliv, peníze a schopnosti. Taková kancelář klienty naplňovala směsicí bezpečí a úcty.

„Až člověk umře, bude tak unavený, že si bude přát, aby žádný posmrtný život neexistoval,“ řekla Maria a postavila jeden hrnek kávy na Rebecčin psací stůl. „Tebe se to ale samozřejmě netýká, Maggie Thatcherová. V kolik jsi dneska ráno dorazila? Nebo jsi vůbec nešla domů?“

Obě pracovaly v kanceláři v neděli večer. Maria odešla domů jako první.

„Zrovna jsem přišla,“ zalhala Rebecka a vzala si od Marii papíry.

Maria se svalila do křesla pro návštěvy, skopla ze sebe pěkně drahé kožené boty a skrčila si nohy pod sebe.

„To je ale počasí,“ pronesla.

Rebecka se s údivem podívala z okna. Studený déšť bušil do skla. Předtím si toho vůbec nevšimla. Nepamatovala si, zda přšelo, když přišla do práce. Vlastně si ani nepamatovala, jestli šla ráno pěšky, nebo jela metrem. Zírala jako zhyponotizovaná vodou, která bubnovala do oken a řinula se po skle.

Stockholmská zima, pomyslela si. Není divu, že člověk úplně přestává vnímat, když je venku. Doma je to jiné. Modravý soumrak uprostřed zimy a sníh skřípající pod nohama. Nebo v předjaří. Když člověk jede na běžkách podél řeky od babiččina domku v Kurravaare až k chatě v Jiekajärvi a pak si sedne na první nezasněžené místo pod borovicí, aby si odpočinul. Kůra na stromě ve slunci plane jako rudá měď. Sníh unaveně zavzdychá, když se teplem sesune na zem. Káva, pomeranč a obložené chleby v batohu.

Mariin hlas se v ní ztrácel. Myšlenky se zmítaly a chtěly se rozběhnout, ale ovládla se, když uviděla, jak kolegyně zvedla obočí.

„Haló! Ptala jsem se, jestli by sis nechtěla poslechnout zprávy.“

„Jistě.“

Rebecka se zaklonila na židli a natáhla se pro rádio na parapetu.

Panebože, ta je hubená, pomyslela si Maria, když pozorovala, jak se kolegyně pod sakem rýsuje hrudní koš. Na žebra by se jí dalo hrát jako na varhany.

Rebecka zesílila zvuk a obě ženy seděly s hrnkem kávy v ruce a hlavou skloněnou jako při modlitbě.

Maria zamrkala. Unavené oči ji svědily. Musí dnes dokončit odvolání ke krajskému soudu v případě Stenman. Mâns by ji zabil, kdyby ho požádala o víc času. Cítila, jak ji pálí žáha. Už nikdy si nedá kávu před obědem. Vysedává dny a noci, o večerech a o víkendech jako princezna zakletá ve věži v téhle krásné kanceláři se všemi zatracenými tradicemi, co by klidně mohly táhnout k čertu, a přiopilými obchodními partnery s pohledem, který proniká přímo pod blůzičku, zatímco tam venku

život utíká pod rukama. Člověk nevěděl, zda se tomu má vysmát nebo se vzbouřit, ale dokázal se jedině dovléci domů k televizi a upadnout z toho utišujícího mihotání obrazovky do bezvědomí.

„Je šest hodin a vysíláme ranní zprávy. Asi třicetiletý známý kazatel byl dnes časně ráno nalezen zavražděný v kostele Božího pramene v Kiruně. Místní policie zatím odmítá vraždu komentovat, ale v ranních hodinách uvedla, že zatím nebyl nikdo podezřelý zadržen a vražedná zbraň se dosud nenašla. Podle nejnovějšího průzkumu stále více okresů zanedbává povinnosti vyplývající ze zákona o sociálních službách...“

Rebecka otočila židli tak prudce, až se rukou uhodila o okenní parapet. Jediným máchnutím dlaní vypnula rádio a přitom si do klína vylila kávu.

„Viktor,“ vyrazila ze sebe. „Nikdo jiný to být nemůže.“

Maria se na ni překvapeně podívala.

„Viktor Strandgârd? Rajský chlapec? Tys ho znala?“

Rebecka se snažila uniknout před Mariiným pohledem. Nakonec upřela oči na skvrnu na sukni. Obličej měla prázdný a bezvýrazný. Tenké rty pevně sevřené.

„To víš, že jsem ho znávala. Ale léta jsem doma v Kiruně nebyla. Teď už tam neznám nikoho.“

Maria vstala z křesla, popošla k Rebecce a ze ztuhlých rukou jí vyprostila hrnek kávy.

„Pro mě za mě můžeš klidně tvrdit, že jsi ho neznala, holčičko. Ale vypadá to, že sebou každou chvíli sekneš. V obličejí jsi úplně bílá. Předkloň se a sevři hlavu mezi kolena.“

Rebecka ji poslechla jako malé dítě. Maria odešla na záchod pro papír, aby se pokusila skvrnu na Rebecčině kostýmu vyčistit. Když se vrátila, Rebecka už zase seděla zpřímá na židli.

„Jsi v pořádku?“ zeptala se Maria.

„Ano,“ odpověděla Rebecka nepřítomně a bezmocně přihlížela, jak se Maria s vlhkým papírem vrhla na její sukni od kostýmu.

„Znala jsem ho,“ dodala po chvíli.

„Hmm, to nebylo tak těžké uhodnout,“ řekla Maria a ani přitom nezvedla hlavu od skvrny na sukni. „Jsi z toho smutná?“

„Smutná? Nevím. Ne, spíš mám strach.“

„Jak to?“

Maria přestala zuřivě čistit sukni.

„Proč bys měla mít strach?“

„Nevím. Že se něco stane...“

Rebecka nestačila domluvit, když ji přerušilo pronikavé zvonění telefonu. Trhla sebou a upřeně se na něj zadívala, ale sluchátko nezvedla. Po třetím zazvonění to vzala Maria. Dala si ruku před sluchátko, aby osoba na druhém konci neslyšela, co říká, a zašeptala:

„To je pro tebe a bude to určitě někdo z Kiruny, protože má hlas jako nějaký muminek.“

KDYŽ U POLICEJNÍ INSPEKTORKY Anny-Marii Mellaové zazvonil telefon, byla už vzhůru. Zimní měsíční svit naplnil pokoj intenzivním bílým světlem. Zkroucená těla zakrslých bříz za oknem kreslila po stěnách modravé obrazce. Než první zazvonění telefonu doznělo, zvedla sluchátko.

„Tady Sven-Erik, už jsi vzhůru?“

„Jo, ale ještě ležím v posteli. Co je?“

Slyšela, jak si Robert povzdychl, a po očku se po něm podívala. Nevzbudil se? Ne, už zase těžce a pravidelně oddechoval. Výborně.

„Podezřelé úmrtí v kostele církve Božího pramene,“ řekl Sven-Erik.

„No a co? Od pátku už vyšetřování v terénu nedělám, zapomněl jsi?“

„Já vím,“ hlas mu zněl utrápeně. „Sakra, tohle je ale něco jiného, Anno-Mario. Měla bys přece jen přijet a podívat se na to. Technici už brzy skončí, tak můžeme dovnitř. Leží tam Viktor Strandgård a jsou to hotová jatka. Řekl bych, že máme tak hodinku času, než se sem přiřítí ze všech televizních kanálů s kamerami a celým tím cirkusem.“

„Dorazím za dvacet minut.“

To mě podrž, pomyslela si. Zavolá mi, aby mě požádal o pomoc. Změnil se.

Sven-Erik neodpověděl, ale Anna-Maria slyšela, jak potlačil úlevné vydechnutí, než hovor ukončil.

Obrátila se k Robertovi a pohledem spočinula na jeho spícím obličejí. Ležel s tváří opřenou o hřbet ruky a rudé rty měl pootevřené. V mohutném kníru a na spáncích se mu objevovaly první šediny a vypadal neuvěřitelně sexy. Sám stával před zrcadlem v koupelně a úzkostlivě studoval zvětšující se kouty na skráních.

„Poušť se rozšiřuje,“ stěžoval si obvykle.

Políbila ho na ústa. Břicho jí v tom bránilo, ale dokázala to. Dvakrát.

„Miluju tě,“ ujistil ji ze spánku. Ruka zašmátrala pod dekou, aby ji přitáhla k sobě, ale to už se stačila posadit na okraj

postele. Najednou se jí chtělo šíleně čurat. Hrůza, jak to v ní pořád šplouchá. Už dvakrát za noc musela na záchod.

Za čtvrt hodiny už vylézala ze své fordky Escort na parkovišti pod kostelem Božího pramene. Pořád byla příšerná zima. Vzduch ji štípal a páčil do tváří. Když dýchala ústy, bolelo ji v krku a na plicích. Když dýchala nosem, při každém hlubokém nádechu jí jemné chloupky v nosních dírkách namrzly. Omotala si šálu kolem úst a podívala se na hodinky. Maximálně půl hodiny, jinak už auto nenastartuje. Parkoviště bylo obrovské, nejméně pro čtyři sta aut. Její světle červená fordka vypadala vedle Volva 740 Svena-Erika Stålnackeho nepatrně. Vedle něj parkovalo policejní auto s vysílačkou. Celkem bylo na parkovišti jen asi deset úplně zasněžených aut, technici už museli odjet. Vydala se po úzké pěšině nahoru ke kostelu na Pískovcovém vrchu. Jinovatka pokrývala břízy jako svatozář a na vrcholu se proti nočnímu nebi tyčil mohutný Křišťálový kostel, obklopený hvězdami. Stál tam jako obrovská zářící kostka ledu, třpytil se jako polární záře.

Příšerně pompézní barák, napadlo ji, když se plahočila do kopce. Tahle zazobaná farnost by měla raději darovat trochu ze svých peněz fondu UNICEF na pomoc dětem. Ale jistě je mnohem zábavnější zpívat gospely v parádním kostele než kopat studně v Africe.

Zdálky uviděla před kostelní branou stát kolegu Svena-Erika Stålnackeho, policejního asistenta Tommyho Rantakyröa a policejního inspektora Freda Olssona. Sven-Erik, jako vždy prostovlasý, stál úplně klidně s hlavou lehce zakloněnou a rukama vraženými hluboko do teplých kapes péřové bundy. Dva mladší muži kolem něj dychtivě kroužili jako nedočkaví pejsci. Neslyšela je, ale viděla, jak Rantakyröovi a Olssonovi překotně vycházejí z úst slova a tvoří obláčky páry jako bílé bubliny. Pejsci ji pozdravili jako první veselým štěkotem, hned jak ji uviděli.

„Nazdárek,“ zaštěkal Tommy Rantakyrö. „Jak se máme?“
„Máme se prima,“ zakřičela na něj v dobrém rozmaru.

„Pomalu to začíná vypadat, že nejdřív člověk pozdraví velké břicho a teprve za čtvrt hodinky po něm se objevíš ty,“ řekl Fred Olsson.

Anna-Maria se zasmála.

Zachytila vážný pohled Svena-Erika. Na velkém mrožím kníru mu visely drobné rampouchy.

„Díky, že jsi přišla. Doufám, že ses už nasnídala, protože po tomhle tě určitě chuť k jídlu přejde. Půjdeme dovnitř?“

Fred Olsson přešlapoval ve sněhu. Pohled mu tékal mezi Svenem-Erikem a Annou-Mariou. Sven-Erik má přece Annu-Mariu zastupovat, takže formálně vzato je teď šéfem on. Ale když se teď objevila i Anna-Maria, těžko říct, kdo tu rozhoduje.

Anna-Maria neřekla nic a upřela pohled na Svena-Erika. Je tu jen jako doprovod.

„Rád bych, abyste tu ještě chvíli zůstali,“ řekl Sven-Erik, „aby se dovnitř náhodou nedostal někdo nepovolaný, než tělo odnesou. Ale jestli je vám zima, počkejte uvnitř za dveřmi.“

„Ale kdepak, klidně postojíme venku, jen jsem se zeptal,“ ujistil ho Fred Olsson.

„Jasně,“ usklíbl se Tommy Rantakyrö promodralými rty. „Jsme přece chlapi, ne? Chlapi něco vydrží.“

Sven-Erik vklouzl dovnitř hned za Annou-Mariou a těžká kostelní vrata se za nimi zase zavřela. Prošli šatnou dřímající v pološeru. Dlouhé řady prázdných věšáků zachrastily jako dutá zvonkohra v poryvu vzduchu, když se chlad zvenčí setkal s teplem uvnitř. Do samotné kostelní lodi vedly dvojité lítačky. Když vešli dovnitř, Sven-Erik nevědomky ztišil hlas.

„Na policii to oznámila sestra Viktora Strandgärda kolem třetí v noci. Našla ho mrtvého a zavolala telefonem v pastorevě kanceláři.“

„Kde je? Na policejní stanici?“

„To právě ne. Nemáme tušení, kde je. Řekl jsem na stanici, ať někoho pošlou, aby ji našel. Když sem dorazil Tommy s Fredem, v kostele nikdo nebyl.“

„Co říkali technici?“

„Ať se ničeho nedotýkáme.“

Tělo leželo uprostřed oltářní uličky. Anna-Maria o kousek poodstoupila.

„Do prdele práce,“ vyrazila ze sebe.

„Já ti to říkal,“ ozval se Sven-Erik, který stál těsně za ní.

Anna-Maria vytáhla z náprsní kapsy pérové bundy malý diktafon. Chvilku zaváhala, měla ve zvyku si komentář nahrávat, místo aby si dělala poznámky. Ale tohle vlastně není její případ. Neměla by být radši zticha a jenom dělat Svenu-Erikovi společnost?

Přestaň všechno tak komplikovat, napomenula se v duchu a zapnula diktafon. Na kolegu se přitom ani nepodívala.

„Je půl šesté a pět minut,“ řekla do mikrofonu, „šestnáctého února, ne, vlastně už je sedmnáctého. Stojím v kostele Božího pramene a prohlížím si tělo, které by podle všeho mělo patřit Viktoru Strandgårdovi přezdívanému Rajský chlapec. Mrtvola leží uprostřed oltářní uličky. Vypadá to, že ho rozřízli skrz naskrz, protože je dost cítit a koberec pod tělem je mokrý. To mokré bude zřejmě krev, ale dá se to těžko rozeznat, jelikož koberec je červený. Oblečení má také celé zakrvácené a rány v břišní oblasti nejsou dobře vidět. Zdá se, že mu trochu vyhřezla střeva, ale o tom nám poví víc patolog. Mrtvý má na sobě džíný a tričko. Boty jsou zespoda suché a koberec pod nimi také není mokrý. Má vypíchnuté oči.“

Anna-Maria se odmlčela a vypnula diktafon. Obešla tělo kolem dokola a naklonila se nad obličejem. Už už chtěla říct, že je to krásná mrtvola, ale před Svenem-Erikem přece jen nemůže vyslovit nahlas všechno. Obličej mrtvého jí připomněl krále Oidipa. Viděla to představení na videu, když chodila na střední. Tenkrát na ni scéna, v níž si vypíchl oči, moc velký dojem neudělala, ale teď se jí ten obraz vrátil s neobvyklou silou. Zase se jí chtělo čurat. A nesmí zapomenout na auto. Musí už jít. Takže by se do toho měla pustit. Znovu zapnula diktafon.

„Oči má vypíchnuté a dlouhé vlasy celé od krve. Bude mít ránu vzadu na zátylku. Vpravo na krku má řezné rány, ale moc nekrvácelo, a nemá ruce...“

Anna-Maria se tázavě obrátila na Svena-Erika, který ukázal mezi řady židlí. Opatrně se sehnula a očima pátrala po podlaze.

„Aha, jedna ruka leží o tři metry dál mezi židlemi. Ale co ta druhá?“

Sven-Erik pokrčil rameny.

„Židle nejsou převrácené,“ pokračovala. „Žádné známky zápasu. Co říkáš, Svene-Eriku?“

„Máš pravdu,“ odpověděl Sven-Erik, který nerad mluvil do diktafonu.

„Kdo z techniků to nafotil?“ zeptala se.

„Simon Larsson.“

Bezva, řekla si. To znamená, že budou mít dobré snímky. „Jinak je v kostele pořádek,“ pokračovala. „Jsem uvnitř poprvé. Na stěnách, které nejsou ze skla a betonu, visí stovky světel s mléčnými zářivkami. Jak je asi vysoký? Určitě víc než deset metrů. Ohromná střešní okna. Modré židle stojí vyrovnané v řadách jako podle pravítka. Kolik lidí se sem asi vejde? Dva tisíce?“

„K tomu připočti kůr,“ odpověděl Sven-Erik.

Procházel se po kostele a pohled mu přejížděl po povrchu kolem dokola jako vysavač.

Anna-Maria se otočila a prohlížela si kůr, který se jí tyčil nad hlavou. Varhanní píšťaly se vypínaly do výšky a spojovaly se s vlastním odrazem ve střešních oknech. Byl to působivý pohled.

„O moc víc už se toho říct nedá,“ Anna-Maria se nad těmi slovy zarazila, jako by se jí nějaká myšlenka z podvědomí drala ven mezerami mezi slabikami, „něco tu je... něco, z čeho mám takový divný pocit, když se na to celé dívám. Kromě toho, že je to nejznetvořenější mrtvola, jakou jsem kdy viděla...“

„Slyšíte mě? Zástupce vrchního prokurátora se už škrábe do kopce,“ Tommy Rantakyro vrazil dovnitř.

„Kdo mu, sakra, volal?“ zeptal se Sven-Erik našťavaně, ale Tommy mezitím už zase zmizel.